

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזָּהָר

הַמְתַּרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְנַקֵּד

מִהַתַּנָּא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

זָהָר חֲדָשׁ

פְּרָשֵׁת וַיֵּשֶׁב

תַּרְגוּם קל וְנִחְמַד לְמַעַן יְרוּיַח הַלֵּוֹמֵד בּוֹ

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזָּהָר הָעוֹלָמוֹ"

בְּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמוֹשׁ תּוֹכֵב" א

אֱלוֹל תִּשׁ"ע לִפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרָשַׁת וַיֵּשֶׁב

בַּיּוֹם וַרְאֵה כַּמָּה שָׁנִים יָשַׁב אוֹתוֹ צְדִיק, שְׁלֹא רָאָה
את אָבִיו עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה. הָרִי הֵם יָשְׁבוּ
בְּמִצְרַיִם עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה, לְכֹל שָׁכַט וְשָׁכַט
מֵאוֹתָם עֲשָׂרַת הַשָּׁכָטִים שֶׁמָּכְרוּ אוֹתוֹ. לְפִי
הַחֲשָׁבוֹן הָיוּ מֵאֲתַיִם וְעֲשָׂרִים שָׁנָה לְכֹל. תּוֹרִיד
מֵהֵם עֲשָׂר שָׁנִים שָׁנְכוּ לָהֶם בְּדִין שֶׁל מַעֲלָה בְּשָׁבִיל
עֲשָׂרָה שָׁכָטִים קְדוֹשִׁים שְׁמֵתוּ שָׁם בְּמִצְרַיִם -
נִשְׁאַרוּ מֵאֲתַיִם וְעֲשָׂר. וְהוּא שְׁכַתוֹב (בראשית מא) יָרְדוּ
שָׁמָּה.

בַּיּוֹם וַרְאֵה, כְּשֶׁנִּרְמֵז הַחֲטָאִים וְהַשְּׁכָת הַזֶּה לֹא
נִשְׁמְרָה כְּרָאוֹי, שְׁכַתוֹב (ירמיה יז) וְלֹא תוֹצִיאוּ
מִשָּׂא מִבְּתִיכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁכָת. אֵל תִּטְּלוּ עֲלֵיכֶם
מִשָּׂא שֶׁל עוֹוֹנוֹת, שְׁחָיָה מִיָּנַע עֲלֵיכֶם מֵהֵם יוֹם
הַשְּׁכָת. (דף לו ע"ב)

וְלֹא שָׁמְעוּ לְנְבִיא, וְהַתְּעוֹרְרָה עֲלֵיהֶם חָרַב נוֹקְמַת
נָקָם בְּרִית. מִי הַבְּרִית? זוֹ שְׁכָת, שְׁכַתוֹב
לְדַרְתָּם בְּרִית עוֹלָם, וּבְרִית מִילָה, שְׁכַתוֹב (שמות לא)

(ירמיה יא) ובשר קדש יעברו מעליה, וברית הצדיק
שפכו אותה.

והכל בדרגה אחת - שבת וברית מילה וצדיק.
וזהו סוד (עמוס ב) על שלשה פשעי ישראל
ועל ארבעה לא אשיבנו, וכלם תולה במכרם
בכסף צדיק. ואז התחילו להשתעבד שבע על
חטאתם, ונגזר עליהם בגלות בכל שבועים שנה
בחטאים של שמטה ויובל, שתלויים בשבת הגדול
ושבת סתם.

אחר כך באו לארץ הקדושה והתישבו בה ארבע
מאות ועשרים שנה, לתשלום שבועים
שבועות ושבועים שנה, עשר שנים לכל יום,
מאותם שיונקים משביעי, שגם שבת הגדול אף
כך נקראת שביעי ממטה למעלה, שכולל באחד
זכור ושמור. אחר כך התקיימו ארבע מאות
ועשרים שנה בארץ על פח התורה שהיו
מתעסקים.

וּכְשֶׁנָּגַרְם הַחֲטָא שָׁל שְׁנֵאת תְּנָם, הַתְּעוֹרְרָה
 שְׁנֵאת תְּנָם כְּמוֹ פְּרָאשׁוֹנָה. זְהוּ
 שְׁכַתוֹב (בראשית לו) וַיִּשְׁנֵאוּ אוֹתוֹ, אֶת אוֹתוֹ הַצְּדִיק,
 וְאִזּוּ נָתַן אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ כְּרוּף הוּא בְיַדִּי מִי שֶׁשׁוֹנֵא
 אוֹתָם שְׁנֵאת תְּנָם. זְהוּ שְׁכַתוֹב בְּאֵרוֹם, (יחזקאל לה)
 יַעַן הָיִיתָ לָּךְ אֵיבַת עוֹלָם וַתַּגֵּד אֶת פְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל
 יְדֵי חֶרֶב.

וְאִזּוּ נִפְרַע מֵהֶם עַל יְדֵי מַנִּין אוֹתָן הַשָּׁנִים שֶׁחָסְרוּ
 מִסוּד שָׁל שְׁבַע עַל חַטֵּאתֵיכֶם. פֶּא וּרְאֵה,
 בְּשֵׁתִמְנָה עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה שְׁבַע פְּעָמִים לְכֹל
 אֶחָד מֵאוֹתָם הָעֶשְׂרָה שֶׁמָּכְרוּ אוֹתוֹ, יֵצֵא לָּךְ אֶלְפָּה
 וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים.

וְאִזּוּ תַתְּעוֹרֵר גְּאֻלָּה לְיִשְׂרָאֵל כְּבִקֵּר שְׁמֵת־חִיל
 לְהֵאִיר מְעַט מְעַט, עַד שְׁבַע עֶשְׂרָה שָׁנִים
 שֶׁהִסְתַּלַּק אוֹתוֹ הַצְּדִיק, הַדְּרֻנָּה שָׁל טו"ב. זְהוּ
 שְׁכַתוֹב (בראשית לו) יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרָה שָׁנָה הָיָה
 רָעָה אֶת אָחִיו. שְׁחֲרִי אִזּוּ יִרְאֵה לְעַמּוּד בְּפִרְץ לְפָנֵי
 מַדַּת חֲדִין, שְׁחֲרִי נִשְׁלָמוּ חַטָּאי הָעוֹלָם, וְאִזּוּ (עובדיה

*) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִעֲקֹב אֱלֹהֵי וְכִיתָ יוֹסֵף לְהַכָּה וְכִיתָ עֵשָׂו לְקַשׁ וְדָלְקוּ בָהֶם וְאָכְלוּם.

וְאִזּוֹ יַעֲזֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַזְבּוֹת רַבּוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְּבַע עֲלֵבוֹנָם וְעֲלֵבוֹן הַתּוֹרָה שֶׁשָּׁרְפוּ בְּאֵשׁ, וְהָדָם שֶׁל אוֹתָם שֶׁנִּתְּרָגְנוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, וְאִזּוֹ יִתְרַצֶּה יוֹסֵף לְאַחִיו, (ישעיה יא) אֶפְרַיִם לֹא יִקְנֵא אֶת יְהוּדָה וַיְהוּדָה לֹא יֵצֵר אֶת אֶפְרַיִם.

כֹּל וְרֵאָה שֶׁכָּךְ זֶה, שֶׁשְּׂנִינּוּ בִּי"ו בְּתַמּוּז בְּפֶלַל הַתְּמִיד, וּבְט' בְּאָב חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּי יוֹסֵי, מִנְּלִגְלִים זְכוּת לְיוֹם זַכָּאִי, וְחוֹזְקָה לְיוֹם חַיִּב. שֶׁבְּאֵזְרוֹתָו הַלְּיָלָה הוֹצִיאָו דְּבַח רָעָה עַל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְהָרִימוּ קוֹלָם בְּבִכְיָה, וְנִקְבְּעָה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

וְדַיִק וְתַמְצָא, מִשֶּׁפֶּלַל הַתְּמִיד, שֶׁהָיָה מִכִּפּוּר עַל חַטָּאֵיהֶם, עַד שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בֵּין בַּפְּעַם הָרֵאשׁוֹנָה בֵּין בַּפְּעַם הַשְּׁנֵיטָה - עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם יָמִים, כְּנֶגֶד עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנִים שֶׁלֹּא רָאָה תַצְדִּיק

ההוא את פני כבוד אביו, להראות את החכמה
העליונה, שזה תלוי בזה.

והרי התעוררו החברים, שפשחרב בית המקדש,
מוצאי שבת היה זה ומוצאי שביעית,
ומשמרתו של יהויריב היתה, והלויים עומדים על
דוכנם ואומרים שירה: (תהלים צד) יגודו על נפש
צדיק וגו' ויהי ה' לי למשגב וכו', וישב עליהם
את אונם וגו'. ולא הספיקו לומר יצמיתם ה'
אלהינו, עד שפאו גוים וכבשום. שחרי אם אמרו
אותו, לא היתה להם תקנה.

ומוצאי שבת, חכמה רבה זה רזמו, שמוצאי
משבת שהיתה רפואה למכתם. ומוצאי
שביעית, שחטאו אל כנסת ישראל. ולא עוד אלא
שחטאו במילה, ולא ברית פשר קדש. ומשמרתו
של יהויריב, כמו שנאמר (ירמיה ב) עוד אריב אתכם
נאם ה' ואת בניכם אריב.

ועתיד הקדוש ברוך הוא להוציאם מן הגלות.
וזהו שכתוב (זכריה ט) גילי מאד בת ציון

הַרְיַעִי בַּת יְרוּשָׁלַיִם הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֵא לְךָ צַדִּיק
וְנוֹשָׁע הוּא.

וְאִם תֹּאמַר לָמָּה בָּא הַמְּשִׁיחַ מִיְהוּדָה? מִיּוֹסֵף
הָיָה צַדִּיק לְהֵיוֹת! אֵלֶּא שְׁשֻׁנֵיהֶם יָבֵאוּ,
וּמִשׁוֹם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינּוּ מְקַפֵּחַ שְׂכָר כָּל
בְּרִית, נָתַן הַמְּלָכוֹת לְדוֹד, מִשׁוֹם שֶׁהָיָה עֲשִׂירֵי
לְצַדִּיקִים וְהַשְּׁבִיעִי שָׁל הָאֲחִים, וְכֵן הִיא מְלָכוֹת
הָאֲרָץ, בְּעֵין מְלָכוֹת הַרְקִיעַ.

סְתָרֵי תוֹרָה

פָּתַח אֹתוֹ הַיְיְהוּדִי וְאָמַר, (שם עג) וְאֲנִי קִרְבַּת
אֱלֹהִים לִי טוֹב וְגו'. בֵּא וּרְאֵה, בְּשֹׁפֵן אָדָם
מִתְקַרֵּב לַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת טוֹב, שְׁפָתוֹב (שם קיט) טוֹב
לִי תוֹרַת פִּיהָ, אֲנִי מִתְקַרֵּב לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁנִּקְרָא טוֹב, שְׁפָתוֹב (שם קמה) טוֹב ה' לְכָל, וְאֲנִי
מִתְקַרֵּב לְהֵיוֹת צַדִּיק, כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (ישעיה ג) אֲמַרוּ
צַדִּיק כִּי טוֹב. וּכְשֶׁהוּא צַדִּיק, שְׂכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו,
וּמְלַמֶּדֶת אֹתוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים בַּתּוֹרָה, מִשׁוֹם שֶׁאֵין

מִתְחַבֵּרֶת שְׂכִינָה אֲלֵא עִם טוֹב, שְׁחֵרֵי צְדִיק וְצַדִּיק
הוֹלְכִים יַחַד.

בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הַעֲמִיד אוֹתוֹ וְשִׁתַּל עַל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים
הַלְלוּ, וְהַשְּׁבִיעֵי שְׁעֲלֵיהֶם, שֶׁבְּשִׁבְלֵוֹ שָׁל הַשְּׁבִיעֵי
שֶׁנִּקְרָא צְדִיק נְזוּנִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים, וְעֲלִיו
עוֹמְדִים, וְבוֹ נִסְמָכִים, וְהוּא הַיְסוֹד וְהַשְּׂרֵשׁ שֶׁלָּהֶם.

וְהוּ שְׂפָתוֹב (תְּחִלִּים קִמַּח) עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְגו'.

עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, לְאוֹתוֹ שְׁמֹן מִשְׁחָה
עֲלִיּוֹן שֶׁשׁוֹפֵעַ מִהַמַּחַ הַנִּסְתָּר שֶׁל כָּל הַנִּסְתָּרִים
לְב"ל הַזֶּה. וְאִז, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ.
שֶׁהַכֹּל הַזֶּה, כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר אֶל הַכֹּלָה, שֶׁהִיא כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. וְאִז הוּא לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, וְכָל הָעוֹלָמוֹת
בְּשִׂמְחָה וְשִׂעֲשׂוּעַ.

וְאִז מַה כְּתוּב? פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וְגו'. וְזֶה רְצוֹן
הַרְצוּנוֹת, שִׁיּוֹרֵד מִן הַמַּחַ הַנִּסְתָּר לְכָל
הַזֶּה, וְכִיּוֹן שֶׁהַכֹּל הוּוֹ מִתְבָּרְכֶת, כָּל הָעוֹלָמוֹת

הַתְּבָרְכוּ. וְהוּא שְׂפָתוֹב צְדִיק ה' וְגו', קְרוֹב ה' וְגו',
רְצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה וְגו'.

וּכְמוֹ שֶׁפָּרָא אֶת זֶה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסוּד שְׁמוֹ
הַקְּדוֹשׁ, כִּי בָרָא בְּעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן שְׂשֵׁה
צְדִיקֵי אֱמֶת, וְאַחַד שְׂבִיעֵי, בְּכַתוֹב (קהלת ז) גַּם אֶת
זֶה לַעֲמֶת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים.

וּכְשֶׁנֶּגְרַמוֹ הַחֲטָאִים וְדָחוּ אֶת אוֹתוֹ כֹּל, שֶׁנֶּקְרָא
צְדִיק, מִמְּקוֹמוֹ, (דף לו ע"א) בְּכַתוֹב (עמוס ב)
עַל מִכְרָם בַּכֶּסֶף צְדִיק, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
אֲנִי גּוֹרְתִי שִׁיְהִיָּה הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן כְּמוֹ הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, וַיְהִיָּה אוֹתוֹ הַצְדִיק שְׁלִיט עַל הָאָרֶץ, וַיְהִי
כֹּל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְּבָרְכִים עַל יָדוֹ.

וְהוּא שְׂפָתוֹב (בראשית מט) בֵּן פֶּרֶת יוֹסֵף, שְׁחָרִי אִין
בְּכֹל אִיבְרֵי הַגּוֹף שִׁיעֲשֶׂה פְרוֹת, אֵלֶּא רַק
הַצְדִיק יְסוּד עוֹלָם הָיָה. וּבֵן פֶּרֶת עָלִי עֵינֵי, מַה זֶה
אוֹמֵר?

אֵלֶּא כְּמוֹ שֶׁהָעֵינַי הָיוּ קִיּוּם הַגְּלָגֶל, שְׂאִין יָכוֹל
הַגְּלָגֶל לְהִתְקַיֵּם אֵלֶּא בְּבֵת הָעֵינַי שְׁלוֹ, כִּד
יוֹסֵף הוּא כְּעֵין לְכֹל אוֹתָם הַשְּׁשָׁה שְׂסוּבָבִים אוֹתוֹ,
מִיָּמִין שְׁלֹשָׁה וּמִשְׂמָאל שְׁלֹשָׁה, וְהוּא מְקַיֵּם אוֹתָם,
וְכִד הוּא לְכֹל הָעוֹלָם, שְׁתֵּרֵי הָעוֹלָם לֹא עוֹמֵד
אֵלֶּא עַל אוֹתָם הַשְּׁשָׁה, וְהַשְּׂבִיעִי שְׂמַעְלֵיהֶם.

וְקָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיק בְּסוֹד הַשְּׁבֵת, וְנַח
בוֹ, וְהִנִּיחַ בוֹ כָּל הַבְּרָכוֹת לְבִרְךְ אֶת כָּל
שְׂאָר הַיָּמִים. וְהוּ שְׂכַתוֹב (שְׂמוֹת ב) וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי
עַל בֶּן בִּרְךְ ה' אֶת יוֹם הַשְּׁבֵת. מִי זֶה יוֹם הַשְּׁבֵת?
הַזֶּה אוֹמֵר, זֶה הַצַּדִּיק.

אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתֶּם חֲלַלְתֶּם אֶת
הַשְּׁבֵת הַזֶּה שְׂאֵנִי גְזַרְתִּי שְׂיִהְיֶה מְלֶךְ עַל כָּל
שְׂאָר הַיָּמִים, וְאַתֶּם עֲשִׂיתֶם אוֹתוֹ עֶבֶד עֲבָדִים -
אַף אַתֶּם תִּסְבְּלוּ אוֹתָהּ עֲבוֹדָה קָשָׁה.

(בא וראה כמה שנים ישב אותו צדיק, שלא ראה את אביו עשרים ושנים שנה. הרי הם
ישבו במצרים עשרים ושנים שנה, לכל שבט מאותם עשרת השבטים שמכרו אותו. לפי
החשבון היו מאתיים ועשרים שנה לכלם, תוריד מהם עשר שנים שנכו להם בית דין

שְׁלֹמֶעֱלָה בְּשִׁבִיל עֲשָׂרָה שְׁבֻטִים קְדוּשִׁים שְׁמֵתוּ שָׁם בְּמִצְרַיִם, נִשְׁאָרוּ מֵאֲתֵימ וְעֶשֶׂר, זֶהוּ

שְׁכָתוֹב (בראשית מב) רַד"ו שְׁמָה.

אָמַר לָהֶם יַעֲקֹב, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, רְדוּ לְגִלּוֹת, וְנִכְּפוּ
 אוֹתָם הַחֲטָאִים וְלֹא יִחַרֵּב הָעוֹלָם בְּרָעָב,
 שְׁתֵּרִי אֵין בְּכֶם מִי שְׁיִזוֹן אֶתְכֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 פָּרַט עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַצְּדִיק שְׁמִכְרָתָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
 (תהלים קמה) פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן. עַל
 יְדֵי מִי? עַל יְדֵי "כָּל". חֹזֵר וּפִרֵּשׁ מִי הַכָּל הַזֶּה -
 צְדִיק. זֶהוּ שְׁכָתוֹב צְדִיק ה' וְגו'.

וּכְמוֹ זֶה לְמִטָּה, עַל יְדֵי הַצְּדִיק הַזֶּה, הִיָּתָה לוֹ
 לְעוֹלָם הַצְּלָה בְּאוֹתָן שִׁבְעַ שְׁנוֹת רָעָב. וְעַל
 שְׁמִנְעוּ בְּרָכוֹת מִשִּׁבְעַ הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת,
 הַתְּעוֹרְרוּ דְרָגוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר עֲלֵיהֶם
 בְּחֲטָאֵיהֶם.

בֵּיזוֹן שְׁיִרַד יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם לְמִצְרַיִם, הוּא וְכָל אוֹתָם
 הַשְּׁבֻטִים, וְרָאוּ הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן כְּמוֹ הָעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן, שֶׁעַל יְדֵי אוֹתוֹ הַצְּדִיק נִזוֹן הָעוֹלָם, זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (בראשית מב) הוּא הַמִּשְׁבִּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ.

הוא המשביר - מה זה משביר? אלא מושך הוא
 בראשונה מן העולם העליון, פכתוב עיני
 כל אליך ישברו, ואחר כך משביר לעולם
 התחתון.

ומנין לנו שיוסף נקרא כל? שכתוב (מלכים א ה)
 ובכל ודרדע. ולמדנו, כלכל זה יוסף,
 שכתוב ויכלכל, וכתוב (בראשית מט) משם רעה אכן
 ישראל.

ובשראה יעקב השלם כל זה, וראה כל אותו
 שבע שנים עליונות שהסכימו שיהיה
 רעב בעולם על החטא שגרמו בניו, שמכרו את
 הצדיק הקדוש הזה ולהוציאו ממקומו, אז התפלל
 לקדוש ברוך הוא, והסיר מהם חמש שנים.

מה הטעם חמש שנים? אלא בא וראה, סוד
 הדבר כך הוא, באותם ימים עליונים הוא
 אוהו בחמישי, שבו הוא ממטה למעלה. אבל
 באותם השנים שעליו, שאותוים בהם אבותיו, לא

הָיָה לוֹ רְשׁוֹת לְבַטֵּל דְּבָרָא, וְעַד חֶלְקוֹ בָּהֶם בְּטֵל
הַגְּזֵרָה, וְלֹא יוֹתֵר.

וְגַם יוֹסֵף הַצַּדִּיק עָשָׂה כֵּן. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית מז)
וּמְקַצֵּה אַחֲיוֹ לָקַח חַמְשָׁה אַנְשִׁים וַיַּצִּיגֵם לְפָנָי
פְּרַעַת. מִי אֵלָיו? חַמְשָׁה הֵם שְׁלֹא שׁוֹנֵא לָהֶם. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב וְהוּא נֶעַר אֶת בְּנֵי בְלָהָה וְגו'. אָמַר, כְּדֹאֵי
אַתֶּם הַזֹּכְאִים לְעַמֵּד בְּפִרְצָה זֹו שְׁפָרְצוּ אֲחִיכֶם.
לְפָנָי פְּרַעַת, מִי הַפְּרַעַת? זֶה הַדִּין הָעֲלִיּוֹן שְׁעוֹמֵד
לְהַפְרֵעַ מִחֲטָאֵי הָעוֹלָם.

וּכְשֶׁנִּשְׁלָמוּ אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁנִּגְזַר עֲלֵיהֶם לְשַׁבֵּת
בְּגָלוֹת, אָזִי הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא
הַתְּעוֹרֵר בְּרַחֲמִים רַבִּים עֲלֵיהֶם, וּכְדִין עַל אוֹתָם
שֶׁהִשְׁתַּעֲבְדוּ בָּהֶם, וְהוֹצִיא אוֹתָם מִשָּׂם.

כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְמָרָה, עֲמָדָה מִדַּת הַדִּין לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא וְאָמַרְתָּ: וְאִיךְ יֵצְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוֹת, וְהָרִי כְּתוּב בַּתּוֹרָה שֶׁהִיְתָה
נִסְתָּרָת אֲלֵפִים שָׁנָה לְפָנָי שֶׁנִּכְרָא הָעוֹלָם, שְׁעַל
אֶחָד פִּי שְׁבַעַתָּה עַל חֲטָאֵם יֵשׁ לָהֶם לְסָכַל, מִשׁוּם

אוֹתָהּ הַפְּרָצָה הַגְּדוֹלָה שֶׁפָּרְצוּ וְחָטְאוּ בְּאוֹתוֹ צַדִּיק
קָדוֹשׁ.

אָמַר לָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּי הוּא תְּדִין! אֲבָל
בַּתּוֹרָה הַקָּדוֹשָׁה יֵשׁ לִי מִתְּנָה טוֹבָה וְשֹׁפֵת
שָׂמָה, וּכְשֵׁיהֶם שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ, הִיא עוֹמֶדֶת בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם לְסֹגֵר אוֹתָהּ הַפְּרָצָה שֶׁפָּרְצוּ, שְׂאוֹתוֹ תְּצַדִּיק
הַשְּׂבִיעִי אֲחוֹזוֹ בָּהּ, וּכְדָאֵי הוּא לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ
תַּחֲטָא.

זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שמות טו) וַיִּצְעַק אֶל ה'. מִי וַיִּצְעַק? זו
מִדַּת תְּדִין שֶׁעֲמָדָה וְצָרְחָה לְפָנָיו. וַיִּזְרְחוּ ה'
עֵץ - זוֹ הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא
לְמַחְזִיקִים בָּהּ. וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם - מִי הֵם הַמַּיִם?
הַמַּיִם תִּירוֹנִים שֶׁקָּמוּ לְהַפְרֵעַ מֵהֶם, וְאֵז וַיִּמָּתְקוּ
הַמַּיִם, שֶׁנִּמְתְּקוּ וַדָּאֵי, שֶׁתִּירֵי רָאוּ אֶת הַרְפּוּאָה
הַגְּדוֹלָה לְאוֹתוֹ תַּחֲטָא.

וּמִנֵּיין לָנוּ שֶׁבְּמָרָה נִצְטוֹנוּ? שְׂפָתוֹב (דברים ה) שָׁמֹר
אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ ה'
אֶל־הֵיךְ. וְאָמַר מַר, כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ - בְּמָרָה. אָמַר לָהֶם

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אִם אַתֶּם שׁוֹמְרִים אֶת הַשְּׁבִיעִי
הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה, אֵין רְשׁוֹת לְמִדַּת הַדִּין לְקַטְרֵג עֲלֵיכֶם.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת טו) שָׁם שָׁם לוֹ חֵק וּמִשְׁפָּט.

וְעַל כֵּן שָׁנִינוּ, יְכוּלָה הִיא שְׁפָת שְׁתַּרְחֵם עָלֵינוּ
וַיִּקְבְּצֵנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגְּלוֹתֵנוּ,
וְאֶלְמָלֵא שָׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שְׁפָתוֹת כְּהַלְבָתָן, מִיַּד
נְגָאָלִים.

בֵּל וְרֵאָה, כְּשֶׁנִּרְמֵו הַחֲטָאִים, וְהַשְּׁפָת הַזֶּה לֹא
נִשְׁמְרָה כְּרֵאָה, כְּמוֹ שְׁמַצָּאֵנוּ שְׁהוּזְהִיר אֹתָם
הַנְּבִיא הָעֲלִיּוֹן, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (יִרְמִיָּה יז) כֹּה אָמַר ה'
הַשְּׁמְרוּ כְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאַל תִּשְׂאוּ מִשָּׂא כִּיּוֹם הַשְּׁפָת
וְהִבֵּאתֶם כְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלָּיִם. מַה זֶה וְאַל תִּשְׂאוּ
מִשָּׂא? אֵלֵא אָמַר לָהֶם: כְּבִקְשָׁה מִכֶּם, אֵל תִּשְׂאוּ
אֶת מִשָּׂא אֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל הַשְּׁפָת עֲלֵיכֶם.

וְאִם אַתֶּם שׁוֹמְרִים אֹתוֹ, אַתֶּם תִּנְרְמוּ אֶת כִּיּוֹם
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים, שְׂאֹתוֹ שְׁפָת הָעֲלִיּוֹן
שְׁחַטָּאתָם כְּנִגְדּוֹ, מְדוּרוּ וְשַׁעֲשׁוּעוֹ, אֵינוּ אֵלֵא

בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַיִם הָעֲלִיזָנָה, שְׁנִקְרָאִים שַׁעְרֵי צְדָק,
וְהִיא הַכְּלֵה הַכְּלוּלָה מִן הַכֹּל.

וְאִם אַתֶּם שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ, תִּגְרְמוּ שָׂאזוּ הִיא
תַּתְּחִיב בְּיַד מַלְכוּת הָאָרֶץ, הַמְּלָכוּת שֶׁל
דָּוִד, מִשׁוּם שֶׁהִיא נִקְרָאת מַלְכוּת, וּמִשׁוּם זֶה אָמַר
דָּוִד שְׂאֲחֹז בָּהּ, לְךָ ה' הַמְּמַלְכָהּ, בְּשִׁתִּי מִמִּי"ם,
לְהַכְּלִיל אֶת מַלְכוּתוֹ וּלְיַחַד אוֹתָהּ עִם מַלְכוּת
הַשָּׁמַיִם. וְאִם אַתֶּם לֹא תִשְׁמְעוּ (דף לו ע"ב) לְקִדְשׁ אוֹתוֹ,
וּתַעֲשׂוּ אוֹתוֹ חֵל, מַה פֶּתוּב? וְהַצַּתִּי אִישׁ בְּשַׁעְרֶיהָ
וְאֶכְלָה אֲרָמְנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, שְׁלֵמֶטָה.

בֵּא וּרְאֵה, אִזּוּ מִתְעוֹרְרֶת אוֹתָהּ חֶרֶב נוֹקְמֶת נִקֵּם
בְּרִית עַל שְׁלֹא שָׁמְרוּ אוֹתָהּ הַבְּרִית הַקְּדוּשָׁה,
בְּשַׁלְשָׁה גּוֹנִים. אַחַד בְּסוּד עַל הַצַּדִּיק שְׁמַכְרוּ,
שְׂאֲחֹז בָּהּ וְשָׁמַר אוֹתָהּ, וּבְגִלְלָה נִקְרָא צַדִּיק, וְאַחַד
שְׁפָתוֹב וּבִשָּׁר קִדְשׁ יַעֲבְרוּ מֵעֲלֶיהָ. וְאַחַד בְּסוּד
הַשִּׁבְתָּ שְׁחַלְלוּ, וְהַכֹּל הוּא בְּמָקוֹם אַחַד.

וְאִזּוּ, עַל שְׁלֵשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל נִגְזַר עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת
שִׁבְעִים שָׁנָה מַחֲוִין לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, עֲשָׂרָה

לְכֹל יוֹם, וְלִסּוּף שְׁבָעִים שָׁנָה הוֹצִיא אֹתָם הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מִשָּׁם, וּבָאוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְהִתְקַיֵּם בַּיּוֹם
 שֶׁנִּי אֲרַבֵּעַ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, עַל כֵּן הִתְוַדָּה
 שָׁהִיו מִתְעַסְקִים בָּהּ, בְּאוֹתָן הַמְצֹוֹת הַקָּדוֹשׁוֹת
 בְּרֵאיוֹי.

(וּבְשֵׁנֵי שְׁלֹמוֹ, גָּרַם הַחֲטָא עַל שְׁנֵאת חֲנָם,
 וְהִתְעוֹרְרָה אֹתָהּ שְׁנֵאת חֲנָם
 שְׁלָרְאֵשׁוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּשְׁנָאוּ אֹתוֹ, אֵת אֹתוֹ
 הַצְּדִיק. וְאִזּוֹ נָתַן אֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיַד מִי
 שְׁשׁוֹנָא אֹתָם שְׁנֵאת חֲנָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּאֵדוֹם יַעַן
 חַיּוֹת לָךְ אֵיבַת עוֹלָם וְתִנָּר אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי
 חֲרָב.)